

Tämän sivun alkukielistä versiota [PLI](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenetaan parhaillaan.

puola

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Swipe to change

Menettelyjen määräajat

Puola

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Puolan siviilioikeudellisessa menettelyssä on 1) lakisääteiset, tuomioistuimen asettamat ja sopimukseen perustuvat määräajat osapuolten suorittamille menettelytoimille ja 2) ohjeelliset määräajat tuomioistuimen suorittamille menettelytoimille.

Lakisääteiset ja tuomioistuimen asettamat määräajat ovat lopullisia, eikä niitä saa ylittää.

Lakisääteiset eli laissa vahvistetut määräajat ovat ns. preklusiivisia määräaikoja, mikä tarkoittaa, että niiden noudattamatta jättämisen seurauksena menetetään oikeus kyseisen menettelytoimen suorittamiseen. Tällaisia määräaikoja ei voida pidentää eikä lyhentää.

Lakisääteinen määräaika alkaa laissa määritetystä ajankohdasta. Lakisääteisiä määräaikoja on kahdenlaisia: määräaika, jota ennen toimi on toteutettava, ja määräaika, jonka jälkeen toimi voidaan toteuttaa. Lakisääteisiä määräaikoja ovat mm. määräajat oikeussuojakeinojen hakemiselle, esimerkiksi muutoksenhaun tai valituksen esittämiselle.

Myös tuomioistuimen asettamat määräajat ovat preklusiivisia. Näitä määräaikoja voidaan pidentää tai lyhentää, mutta vain tärkeästä syystä ja ennen määräajan päättymistä tehdyn hakemuksen perusteella. Tämä voidaan tehdä jopa ilman vastapuolen kuulemistä. Nämä määräajat alkavat siitä, kun asiasta on tehty päätös tai annettu määräys. Kun siviiliprosessilaissa säädetään automaattisesta tiedoksiantamisesta, määräajat alkavat siitä, kun päätös tai määräys annetaan tiedoksi.

Tuomioistuimen asettamia määräaikoja ovat mm. määräajat oikeudellisen tai menettelyllisen esteellisyyden vahvistamiseksi tai menettelyyn liittyvien puutteiden korjaamiseksi muutoksenhaussa tai valituksessa.

Sopimukseen perustuvat määräajat asetetaan nimensä mukaisesti osapuolten välisessä sopimuksessa. Perinteinen esimerkki tästä on menettelyn keskeyttäminen osapuolten yhteisestä hakemuksesta. Jos osapuolet jättävät tällaisen hakemuksen, tuomioistuin voi keskeyttää menettelyn (mutta sen ei ole pakko tehdä sitä). Tällaisen määräajan soveltaminen riippuu ainoastaan osapuolten tahdosta.

Ohjeelliset määräajat on yleensä osoitettu oikeusviranomaisille (tuomioistuimille), ei asianosaisille. Niiden noudattamatta jättämisellä ei ole haitallisia seurauksia menettelylle. Niiden päätarkoituksena on edistää menettelyjen sujuvuutta. Esimerkki tällaisesta määräajasta on tuomioistuimelle tuomion perustelujen laatimista varten asetettu määräaika.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Vapaapäivistä 18. tammikuuta 1951 annetun lain mukaisesti seuraavat päivät ovat lakisääteisiä vapaapäiviä:

kaikki sunnuntait (lauantait eivät ole lakisääteisiä vapaapäiviä)

1. tammikuuta – uudenvuodenpäivä

6. tammikuuta – loppiainen

pääsiäissunnuntai

pääsiäismaanantai

1. toukokuuta – yleinen vapaapäivä

3. toukokuuta – toukokuun kolmannen päivän kansallinen vapaapäivä

helluntaipäivä

Kristuksen ruumiin ja veren juhla

15. elokuuta – Neitsyt Marian taivaaseenottamisen päivä

1. marraskuuta – pyhäinpäivä

11. marraskuuta – kansallinen vapaapäivä – itsenäisyyspäivä

25. joulukuuta – joulupäivä

26. joulukuuta – tapaninpäivä.

Vuonna 2017 pääsiäissunnuntai on 16. huhtikuuta, pääsiäismaanantai 17. huhtikuuta, helluntaipäivä 4. kesäkuuta ja Kristuksen ruumiin ja veren juhla

15. kesäkuuta.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Siviililaissa "määräajalla" voi olla kaksi merkitystä. Se voi olla joko tietty päivä (esim. 5. huhtikuuta 2017) tai tietty jakso, jolla on alku ja loppu (esim. 14 päivää).

Kun asetetaan määräaika, *johon mennessä jotakin on tehtävä*, tärkeintä on määräajan tarkka päättymisajankohta. Määräajan ei tarvitse olla tietty päivämäärä, mutta se on määriteltävä sellaisen seikan perusteella, jonka sopimuspuolet odottavat tapahtuvan tiettyssä tilanteessa.

Menettelylliset määräajat määritetään päivinä, viikkoina, kuukausina tai vuosina. Siviiliprosessilain 165 §:n mukaisesti määräaikojen laskemista säännellään siviilioikeudellisessa menettelyssä määräaikoja koskevilla siviililain säännöksillä, jos laissa, tuomioistuimen päätöksessä, muun valtion viranomaisen päätöksessä tai säädöksessä asetetaan jokin määräaika erittelemättä sitä, miten se lasketaan (siviililain 110 §).

Jos menettelyasiakirja on postitettu puolalaisesta postitoimistosta tai kansainvälisiä postipalveluja toisessa jäsenvaltiossa tarjoavan toimijan postitoimistosta, tämän katsotaan vastaavan sitä, että menettelyasiakirja on jätetty tuomioistuimeen. Vastaavasti riittää, että sotilas jättää asiakirjan päämajaan, vankeudessa oleva henkilö vankilahallintoon tai puolalaisen aluksen miehistön jäsen aluksensa kapteenille.

Päivässä on 24 tuntia, ja se alkaa ja päättyy kello 24.00. Päivinä ilmaistu määräaika päättyy viimeisen päivän päättyessä. Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, jonka nimi tai järjestysnumero on sama kuin määräajan ensimmäisen päivän, tai jos viimeisessä kuukaudessa ei ole kyseistä päivää, kuukauden viimeisenä päivänä.

Jos määräajan ilmoitetaan päättyvän kuukauden alussa, puolivälissä tai lopussa, sen katsotaan tarkoittavan kuukauden ensimmäistä, 15:tä tai viimeistä päivää, ja puoli kuukautta tarkoittaa 15:tä päivää.

Jos määräaika ilmaistaan kuukausina tai vuosina eikä jatkuvuutta edellytetä, kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 365 päivää. Jos määräaika tietyn toimen suorittamiselle päättyy lakisääteisenä vapaapäivänä tai lauantaina, määräaika päättyy seuraavana päivänä, joka ei ole vapaapäivä tai lauantai.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Jos päivinä määritetty määräaika alkaa tietystä tapahtumasta, päivää, jona tapahtuma tapahtuu, ei oteta huomioon määräajan laskemisessa. Jos tuomioistuimien esimerkiksi 11. tammikuuta 2017 antanut asianosaiselle tiedoksi oikeudenkäyntiasiakirjan, jossa tämä määrätään suorittamaan tietty toimi seitsemän päivän määräajassa, määräaika päättyy keskiyöllä (24.00) 18. tammikuuta 2017.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Tuomioistuimien voi antaa oikeudenkäyntiasiakirjoja tiedoksi eri tavoin: postitse, haastemiehen tai oikeudenpalvelijan välityksellä tai tuomioistuimen tiedoksiantajaoston avulla. Tiedoksianto voidaan toimittaa myös luovuttamalla asiakirja vastaanottajalle tuomioistuimen kirjaamossa. Mikäli tiedoksianto on toteutettu sääntöjen mukaisesti, kaikki nämä menetelmät ovat yhtä päteviä, eikä valittu menetelmä vaikuta määräaikojen kulumiseen.

Tuomioistuimet ovat voineet 8. syyskuuta 2016 lähtien antaa oikeudenkäyntiasiakirjoja tiedoksi sähköisten televiestintäjärjestelmien avulla, jos vastaanottaja on jättänyt asiakirjat järjestelmän kautta tai on valinnut sen vaihtoehdoksi tiedonantojen vastaanottamista varten. Vastaanottaja, joka on valinnut vaihtoehdoksi asiakirjojen jättämisen televiestintäjärjestelmän kautta, voi aina luopua sähköistä palvelua koskevasta vaihtoehdosta.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan tiedoksi annetuksi päivänä, joka ilmoitetaan sähköisessä vastaanottotodistuksessa, vaikka päivämäärä olisi lakisääteinen vapaapäivä. Se, että sähköinen tiedoksianto otetaan vastaan yöllä, ei vaikuta siihen, milloin tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen. Jos järjestelmä ei anna sähköistä vastaanottotodistusta, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen 14 päivän kuluttua siitä kun asiakirja on ladattu järjestelmään.

Edellä esitetyissä säännöissä edellytetään, että osapuolet tarkastavat sähköisen tilinsä vähintään 14 päivän välein.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Jos päivinä määritetty määräajan alku on tietty tapahtuma, päivää, jona tapahtuma tapahtuu, ei oteta huomioon määräaika laskettaessa.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Päivinä ilmaistut määräajat tarkoittavat kalenteripäiviä. Jos määräaika tietyn toimen suorittamiselle päättyy lakisääteisenä vapaapäivänä tai lauantaina, määräaika päättyy seuraavana päivänä, joka ei ole vapaapäivä tai lauantai.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, jonka nimi tai järjestysnumero on sama kuin määräajan ensimmäisen päivän, tai jos viimeisessä kuukaudessa ei ole kyseistä päivää, kuukauden viimeisenä päivänä.

Jos määräajan ilmoitetaan päättyvän kuukauden alussa, puolivälissä tai lopussa, sen katsotaan tarkoittavan kuukauden ensimmäistä, 15:tä tai viimeistä päivää. Puoli kuukautta tarkoittaa 15:tä päivää.

Jos määräaika on ilmaistu kuukausina tai vuosina eikä jatkuvuutta edellytetä, kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 365 päivää.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, jonka nimi tai järjestysnumero on sama kuin määräajan ensimmäisen päivän, tai jos viimeisessä kuukaudessa ei ole kyseistä päivää, kuukauden viimeisenä päivänä.

Jos määräajan ilmoitetaan päättyvän kuukauden alussa, puolivälissä tai lopussa, sen katsotaan tarkoittavan kuukauden ensimmäistä, 15:tä tai viimeistä päivää. Puoli kuukautta tarkoittaa 15:tä päivää.

Jos määräaika on ilmaistu kuukausina tai vuosina eikä jatkuvuutta edellytetä, kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 365 päivää.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Jos määräaika tietyn toimen suorittamiselle päättyy vapaapäivänä tai lauantaina, määräaika päättyy seuraavana päivänä, joka ei ole vapaapäivä tai lauantai.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Vain tuomioistuimen tai puheenjohtajana toimivan tuomarin asettamia määräaikoja voidaan pidentää tai lyhentää. Päätöksen määräajan pidentämisestä tai lyhentämisestä voi tehdä joko puheenjohtajana toimiva tuomari tai tuomioistuimien, mutta vain tärkeästä syystä oman harkintansa mukaan.

Määräaika voidaan pidentää tai lyhentää vain osapuolen, hakemusmenettelyn osapuolen, väliintulijan, yleisen syyttäjän, työsuojelutarkastajan, kuluttaja-asiamiehen, kansalaisjärjestön, tuomioistuimen nimittämän asiantuntijan tai todistajan esityksestä, jos määräaika koskee heidän toimiaan. Tuomioistuimien tai tuomari ei voi tehdä tällaista päätöstä oma-aloitteisesti.

Hakemus määräajan pidentämiseksi on jätettävä ennen asetetun määräajan päättymistä.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Puolan siviiliprosessilaissa vahvistetaan lakisääteiset määräajat oikeussuojakeinojen käyttämiseen oikeuden päätöksen (tuomio (*wyrok*), hakemusmenettelyn asiasisältöä koskevan päätöksen (*postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym*), poissaolotuomion (*wyrok zaoczny*), saatavien perintää koskevassa menettelyssä annetun maksamismääräyksen (*nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym*), maksamismääräysmenettelyssä annetun maksamismääräyksen (*nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym*) ja päätösten (*postanowienie*)) tyyppin mukaisesti. Erityisesti on säädetty seuraavista lakisääteisistä määräajoista:

Tuomio ja päätös hakemusmenettelyn asiasisällöstä: Tuomion perustelut on esitettävä kirjallisesti, jos asianosainen hakee tuomion tiedoksiantamista perusteluineen viikon kuluessa päivästä, jona tuomiolauselman luettiin, ja kahdessa seuraavassa tapauksessa viikon kuluessa tuomion tiedoksiantamisesta:

1) kun ilman asianajajaa, oikeudellista edustajaa tai patenttiasiamiestä toimiva osapuoli ei ollut paikalla, kun tuomio luettiin, koska hän oli vankilassa, ja 2) kun tuomio annettiin suljetussa istunnossa. Muutoksenhaku on toimitettava tuomioistuimeen, joka antoi riitautetun tuomion, kahden viikon kuluessa tuomion ja sen perustelujen tiedoksiantamisesta. Jos osapuoli ei ole pyytänyt tuomion tiedoksiantamista perusteluineen viikon kuluessa päivästä, jona tuomiolauselman luettiin, muutoksenhaun määräaika alkaa päivästä, jona kyseisen hakemuksen jättämisen määräaika päättyy.

Päätös: Muutoksenhaun määräaika on yksi viikko, ja se alkaa päätöksen tiedoksiantamisesta, tai jos osapuoli ei ole esittänyt annetussa määräajassa pyyntöä siitä, että käsittelyssä tehty päätös annetaan tiedoksi, päätöksen lukemisesta.

Vastaajan tuomitseminen poissaolevana: Vastaaja, jota vastaan tuomio on annettu poissaolevana, voi vastustaa sitä kahden viikon kuluessa siitä, kun tuomio on annettu hänelle tiedoksi.

Kantajien tuomitseminen poissaolevana: Tuomioistuimien esittää perustelut poissaolotuomion, jos kanne on hylätty kokonaisuudessaan tai osittain, ja kantaja on pyytänyt perusteluja viikon kuluessa siitä, kun tuomio on annettu hänelle tiedoksi, tai jos kantaja, joka ei ole esittänyt tällaista pyyntöä, on hakenut tuomioon muutosta asetetussa määräajassa.

Maksamismääräys saatavien perintää koskevassa menettelyssä: Vastaaja veloitetaan maksamismääräyksessä joko täyttämään vaatimus kokonaan kuluineen tai vastustamaan sitä kahden viikon kuluessa määräyksen tiedoksiantamisesta.

Maksamismääräys maksamismääräysmenettelyssä: Tuomioistuimien määrää, että vastaajan on joko täytettävä vaatimus kokonaan kuluineen kahden viikon kuluessa määräyksen tiedoksiantamisesta tai vastustettava sitä samassa määräajassa.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaikaa, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaikaa, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Menettelyn todistajalla tai asianosaisella on velvollisuus olla läsnä oikeudenistunnossa. Todistajan on saavuttava oikeudenistuntoon myös siinä tapauksessa, että hän ei tunne asian olosuhteita tai vaikka hän olisi jo päättänyt käyttää oikeuttaan kieltäytyä todistamisesta.

Todistajan on esitettävä selvitys poissaolosta (läsnäolovelvollisuuden laiminlyönti) kirjallisesti ennen käsittelypäivää. Selvityksen esittäminen myöhemmin ei estä tuomioistuinta määräämästä käsittelyssä todistajalle sakkoa. Todistajan on liitettävä selvitykseensä asiakirja, jossa vahvistetaan poissaolon syy.

Todistajan poissaolo voidaan hyväksyä, jos syynä on sairaus, tärkeä työmatka tai vakava ennakoimaton tapaus. Jos poissaolon syyksi ilmoitetaan sairaus, tuomioistuimen lääkärin on annettava todistus, jossa vahvistetaan kyvyttömyys tulla paikalle. Siinä tapauksessa tuomioistuin määrää uuden päivän paikalletuloa varten.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Asianosaisen tai todistajan sovelletaan oikeusviranomaisen (tuomioistuimen) soveltamia siviilimenettelyä koskevia sääntöjä.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Asianosaisen määräajan päättymisen jälkeen toteuttama menettelytoimi on mitätön. Tätä periaatetta sovelletaan sekä lakisääteisiin että tuomioistuimen asettamiin määräaikoihin. Menettelytoimen mitättömyys tarkoittaa, että määräajan päättymisen jälkeen toteutetulla toimella ei ole niitä oikeusvaikutuksia, jotka sillä olisi, jos se olisi suoritettu lain mukaan. Määräajan päättymisen jälkeen toteutettu menettelytoimi on mitätön myös silloin, kun tuomioistuin ei ole vielä antanut päätöstä määräajan päättymisen vuoksi.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Jos määräaika ylitetään, asianosainen voi hakea määräajan palauttamista ja menettelyn avaamista uudelleen.

Jos asianosainen ei ole noudattanut menettelytoimen suorittamisen määräaikaa muusta kuin omasta syystä, tuomioistuin voi palauttaa määräajan asianosaisen pyynnöstä. Määräajan palautusta ei kuitenkaan myönnetä, jos määräajan noudattamatta jättämisellä ei ole menettelyyn haitallisia vaikutuksia asianosaisen kannalta.

Hakemus määräajan palauttamiseksi on jätettävä sille tuomioistuimelle, jossa toimi oli määrä suorittaa, viimeistään viikon kuluttua siitä, kun syy määräajan noudattamatta jättämiseen on lakannut olemasta voimassa. Hakemuksessa on esitettävä sen perusteena olevat olosuhteet. Asianosaisen on suoritettava menettelytoimi samalla kun hakemus jätetään.

Kun määräajan päättymisestä on kulunut vuosi, se voidaan palauttaa vain poikkeustapauksissa. Kun hakemus määräajan palauttamiseksi koskee muutoksenhakua avioliiton mitätöintiä tai avioeron tuomitsemista koskevaan tuomioon, sitä ei oteta käsiteltäväksi, jos ainakin toinen osapuoli on mennyt uusiin naimisiin sen jälkeen kun tuomio on tullut lainvoimaiseksi. Tuomioistuin hylkää määräajan palauttamista koskevan hakemuksen, joka on jätetty myöhässä tai jota ei voida ottaa käsiteltäväksi lain nojalla.

Määräajan palauttamista koskevan pyynnön esittäminen ei keskeytä menettelyä tai päätöksen toimeenpanoa. Tuomioistuin voi kuitenkin olosuhteiden niin vaatiessa keskeyttää menettelyn tai päätöksen toimeenpanon. Jos hakemus hyväksytään, tuomioistuin voi välittömästi jatkaa asian käsittelyä.

Kun menettely avataan uudelleen, lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu asia voidaan käsitellä uudelleen. Muutoksenhaku, jossa pyydetään menettelyn uudelleen avaamista, käsitellään usein ylimääräisenä oikeussuojakeinona (tai ylimääräisenä muutoksenhakuna). Sitä käytetään lainvoimaisten päätösten riitauttamisessa, toisin kuin tavanomaisia oikeussuojakeinoja (joita käytetään muiden kuin lainvoimaisten päätösten riitauttamisessa).

Menettelyn uudelleen avaamista voidaan pyytää sen perusteella, että tuomio perustui väärinnettyyn tai muutettuun asiakirjaan tai rikostuomioon, joka on sittemmin kumottu, tai että tuomio perustui rikokseen.

Menettelyn uudelleen avaamista voidaan pyytää myös siinä tapauksessa, että myöhemmin tulee ilmi samaa oikeussuhdetta koskeva aiempi lainvoimainen tuomio tai sellaisia tosiseikkoja tai todisteita, jotka voisivat vaikuttaa asian tulokseen ja joita asianosainen ei voinut käyttää edellisessä menettelyssä.

Menettelyn uudelleen avaamista voidaan pyytää myös, jos tuomion sisältöön vaikutti päätös, joka ei lopettanut menettelyä asiassa ja joka oli tehty sellaisen säädöksen perusteella, jonka perustuslakituomioistuin on todennut [perustuslain](#), ratifioidun kansainvälisen sopimuksen tai lain vastaiseksi (kumottu tai muutettu siviiliprosessilain mukaisesti).

Menettelyn uudelleen avaamista ei voida pyytää yli kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun tuomiosta tuli lainvoimainen (paitsi jos asianosainen ei voinut toimia asianmukaisesti tai häntä ei edustettu asianmukaisesti).

Päivitetty viimeksi: 27/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.